

ЗНОБА́ Валентин Іванович (10. 01. 1929, с. Софіївка, нині смт Дніпроп. обл. — 07. 08. 2006, Київ) — скульптор. Син [Івана](#), батько [Миколи Знобів](#), чоловік [Т. Голембієвської](#). Народний художник України (1979). Акад.-засн. АМУ (1997). Державна премія України імені Тараса Шевченка (1996). Золоті медалі ім. В. Вучетича (1990), Британ. королів. асоц. скульпторів (1995), АМУ (2003). Орден «За заслуги» 3-го ступеня Нар. депутат ВР УРСР (1982–85). Член НСХУ (1955). Закін. Київський художній інститут (1953; майстерня *М. Лисенка*). Голова Київ. організації СХУ (1982–87). На творчій роботі. Працював у галузях монум. і станк. скульптури, портрета. Творчість відзначається тяжінням до образно-філос. узагальнень, експрес. композиц. вирішення, багатофігурності, гостроти й ажурності силуетів, монументальності. Майстерно володів каменем, деревом, металом. Учасник всеукр., всесоюз. та зарубіж. мистецьких виставок від 1951. Персон. — у Києві (від 1963), Осло (поч. 1990-х рр.), Единбурзі (1996), Лондоні (1997), Парижі та Афінах (2006). У Києві 2006 створ. Музей-майстерню Знобів-Голембієвських, на цьому будинку 2009 встановлено мемор. дошку З. Окремі роботи зберігаються в НХМУ, Київ. музеї рос. мистецтва, Держ. музеї-заповіднику «Битва за Київ у 1943 р.», Нац. музеї Т. Шевченка, Яготин. істор. музеї (Київ. обл.), Луган., Дніпроп., Запоріж., Кіровогр. та Сімфероп. ХМ, Житомир., Рівнен., Терноп., Херсон. і Чернів. краєзнав. музеях, Центр. музеї Великої Вітчизн. війни «Меморіал

Перемоги на Поклон. горі» (Москва), ін. музеях РФ, Великої Британії, Греції, Італії, Норвегії, США, Франції, Японії.

Основні твори

станк. скульптури – «Вболівальники» (1950-і рр.), «Подолання» (1970-і рр.), «Бокораш» (1957; золота медаль Всесвіт. виставки у Брюсселі, 1958); пам'ятники – Т. Шевченку (1959, співавт., Дніпропетровськ; 1988, співавт., Хмельницький; 2004, Афіни), Г. Сковороді (1960, Київ), М. Островському (1966, м. Шепетівка Хмельн. обл.), В. Порику (1967, співавт., м. Енен-Льєтар, Франція; срібна медаль ім. М. Грекова, 1970), У. Кармелюку (1974, м. Летичів Хмельн. обл.), «Бронепоезд «Таращанець»» (1974), 4 скульптурні групи «Народ України» перед входом до ВРУ (1984; усі – у Києві), І. Мечникову (1986) й Є. Ру (2005; обидва – Париж), Дж. Непієру (м. Единбург), Дж. Мюіру (співавт., м. Данбар; обидва – 1996, Велика Британія), «Архангел Михаїл» (2001), «Козак Мамай» (2002; обидва – Київ, співавт.); «Г. Клімт» (м. Унтерах, Австрія, 2003), «Ф. Єстерія» (Одеса, 2004), королеві Франції Анні Київській (2005, співавт., м. Сенліс, Франція); мемор. комплекси – в'язням Дарниц. концтабору (1969, Київ), «Україна – Визволителям» (1970, співавт., побл. Ужгорода); героям Букрин. плацдарму (1985, с. Балико-Щучинка Кагарлиц. р-ну Київ. обл.), військ. слави (Херсон), «На колючому дроті» (Київ; обидва – 1988), «Атака» (1989), «Загиблим» (2000; обидва – Мемор. комплекс «Нац. музей історії Великої Вітчизн. війни 1941–1945 рр.» у Києві), «Воїн-визволитель», «Зниклим безвісти» (Центр. музей Великої Вітчизн. війни «Меморіал Перемоги на Поклон. горі»; обидва – Москва, 1995).

Рекомендована література

1. Валентин Зноба: Альбом. 1970;
2. Криволапов М. Митець воістину народний (Пам'яті академік АМУ В. І. Зноби) // Мист. обрії'2005-06. Вип. 8–9. 2006;
3. Скульптор Михайло Лисенко та його учні: Каталог. 2006;
4. Безгін І. Д. Академіки. Життя в мистецтві. 2006 (усі – Київ).

В. М. Дірова, В. М. Тихонюк

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Зноба Валентин Іванович / В. М. Дірова, В. М. Тихонюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-16868>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).